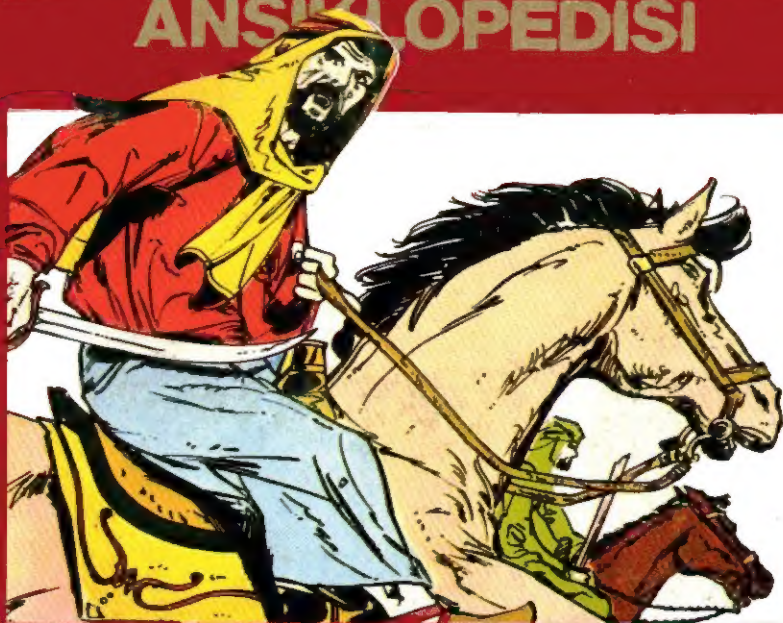

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

İSLAMİYETİN
YAYILIŞI

KARACAN

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Copyright: Daniel Mallo-Editorial Palsa S.A., Mexico
Türkiye'de Yayın Hakkı: KARACAN YAYINLARI/ONK

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**
Danışma Kurulu: **Prof. Dr. TAHSİN YAZICI, Doç. Dr. Ali İHSAN GENCER, Doç. Dr. MEHMET ÖZSAİT, Doç. Dr. İSMET MİROĞLU, PAUL MANDRİNİ, ALBERTO CABADO, EUGENIO ZOPPI**

Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **ALİ ALPASLAN**

**Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı,
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın
20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı kararı ve ek
3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı kararı ile ilk 5
sayısı özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrenci-
leri ile ortaokul öğrencilerine tavsiye edil-
miş olup, bu sayısı da onaya sunulmuştur.**

Renk Ayrımı: **ÇALI GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASİMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI, Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul**
Tel: 527 00 34 - 526 69 00

Fiyat: **250 TL/Kıbrıs'ta: 330 TL**

İSLAMİYETİN YAYILIŞI

İSLAMİYETİN YAYILIŞI

EMEVLER DEVRİNDE (661-750)
İMPARATORLUĞUN SINIRLARI DOĞU-
DA ORTA ASYA'YA BATIDA FAS'IN
ATLAS OKYANUSU KIYILARINA KA-
DAR UZANMAKTAYDI.

ARAPLAR KUZEYBATI AF-
RIKA SAHİLLERİNİ ELE GEÇİR-
MEK AMACIYLA ÖNCE BİZANS-
LILAR, DAHA SONRA YERLİ
HALKI OLUSTURAN BERBERİ-
LERLE SAVASTILAR.

VII. YÜZYILIN SONLUNDA BİZANS'IN AFRIKA'DAKİ
EYALETLERİNİN MERKEZİ OLAN KARTACA
ZAPTEDİLDİ..

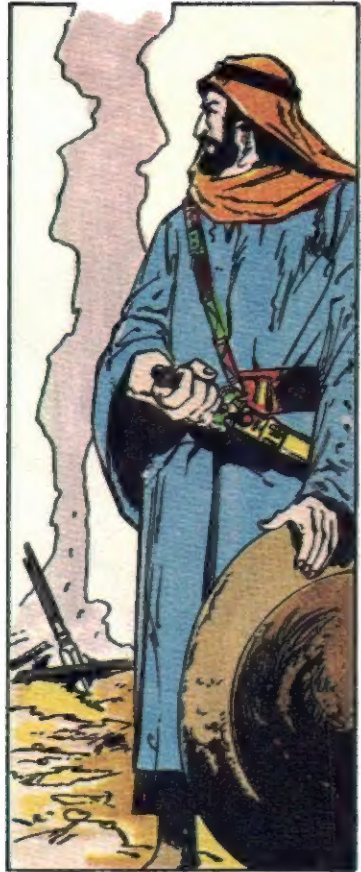
KARTACA'NIN ALINMASI
KARSINDA BÜYÜK BİR KAYBA UĞRAYAN
BİZANS, GÜÇLÜ BİR DONANMAYI AFRIKA SAHİLLERİNE
DOĞRU YOLA ÇIKARMAKTA GECİKMEDİ. O DÖNEMDE
İMPARATORLUĞUN EN ETKİLİ SİLAHLARINDAN BİRİNİ,
KÜLKÜRT VE PETROL KARİŞİMİNDEN MEYDANA GELEN VE
SLİDA YANMAYA DEVAM EDEN "BİZANS ATEŞİ"
OLUŞTURMAKTAYDI.

ANCAK BU KEZ SANS, KUSURSUZ
BİRER DENİZCİ OLMAYI BAŞARAN
ARAPLARA GÜLDÜ..

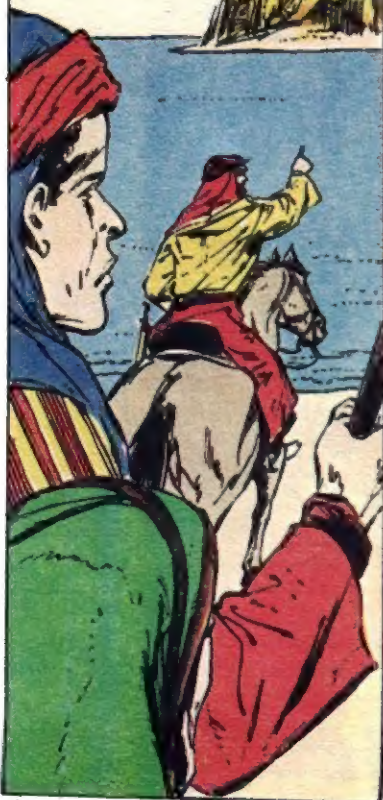
ARAP DENİZCİLER TARAFINDAN GERİ
PÜSKÜRTÜLEN BİZANS DONANMASI,
BİRBİRİ ARDINA YENİLGİYE UĞRADI.

BUNA RAĞMEN BERBERİLER
DİRENMELERİNİ SÜRDÜRÜYOR-
LARDI. BERBERİ KAVİMLERİNDEN
BİRİ, EFSANEVİ KRALİÇELERİ
KÂHİNE'NİN DESTEĞİNDE 10 YIL
SÜRE İLE ÇARPİSMAYI
SÜRDÜRDÜ.

BERBERİLERİN 709'VA KE-
SİN OLARAK YENİLGİYE UĞRA-
TILMALARINDAN SONRA AFRIKA'
NIN BÜTÜN KUZAY KIYILARI, KI-
ZILDENİZ'DEN ATLAS OKYANLI-
SU'NA KADAR ARAPLARIN ELİNE
GEÇTİ. BÖLGENİN BATISINDA
İFRİKİYYE ADLI MÜSLÜMAN
BİR TAŞRA EYALETİ YER
ALDI.

FETHEDİLEN BÖLGELERİN
BÜTÜN YERLİ HALKLARI GİBİ
BERBERİLER DE BİRER MEVA-
Lİ (KÖLE) TOPLUMU HALİNE
GELDİLER.

ART ARDA GELEN ARAP
AKINLARI, AFRIKA KITASINDAN
YALNIZCA DAR BİR BOĞAZLA
AYRILMIŞ BULUNAN İSPANYA'-
DAKİ VİZİGOTLARI TEDİRGİN
ETMEKTEYDİ.

AYNI DÖNEMDE VİZİGOT KRALLIĞI'NIN
BASKENTİ TULEYTULE (TOLEDO)'DE GER-
ÇEKLEŞEN BİR DARBE İLE BAŞA, BETİK
DÜKÜ RODRİK GEÇTİ.

DEVİRİK HÜKÜMDAR
ASİL İSE AFRİKA'YA
SİĞİNARAK İFRİKİYYE
EMİRİ MUSA İBİN NÜ-
SAYR'DAN TAHTINI GE-
Rİ ALMAK KONUSUNDA
RİCADA BULUNMAYA
GELMİŞTİ.

711 YILINDA, ÇOĞUNLUĞUNU
BERBERİLERİN OLUŞTURDUĞU
7.000 KİŞİLİK ARAP ORDUSU,
BERBERİ ASILLI KOMUTAN TA-
RIK'IN KOMUTASINDA BOĞAZI
GEÇTİ.

TARIK'IN AVRUPA'DA AYAK BASTIĞI
İLK YER OLAN BU TOPRAKLARA, GÜNÜ-
MÜZDE "CEBELİTARIK BOĞAZI" (GİB-
RALTAR) ADI VERİLMEKTEDİR.

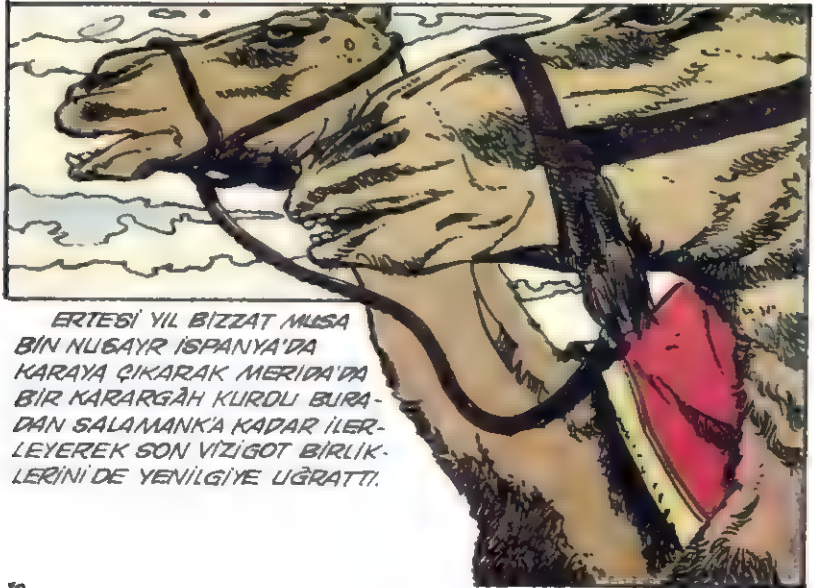
ARAP ORDULARI KRAL RODRIK
KOMLITASINDAKİ VİZİGOTLARA
KARŞI KOLAY BİR ZAFER ELDE
ETTİLER.

TARİK BIN ZİYAD KARAYA AYAK BASISIN-
DAN ÜÇ AY KADAR SONRA TULEYTULE'YE
KADAR İLERLEYEREK BÜYÜK BİR GANI-
METLE GERİ DÖNDÜ..

ERTESİ YIL BİZZAT MUSA
BIN NUSAYR İSPANYA'DA
KARAYA ÇIKARAK MERIDA'DA
BİR KARARGÂH KURDU BUR-
DAN SALAMANK'A KADAR İLER-
LEYEREK SON VİZİGOT BİRLİK-
LERİNİ DE YENİLGİYE UĞRATTI.

913 YILINDA TULEYTULE'DE BİR KONUŞMA
YAPARAK İSPANYA'NIN SAM'DA BULUNAN
EME'İ HALİFESİNİN İDARESİNE GİRDİĞİNİ
BİLDİRDİ. ŞEHİR BU TARİHTEN SONRA EN-
DÜLÜS ADIYLA ANILMAYA BAŞLANDI.

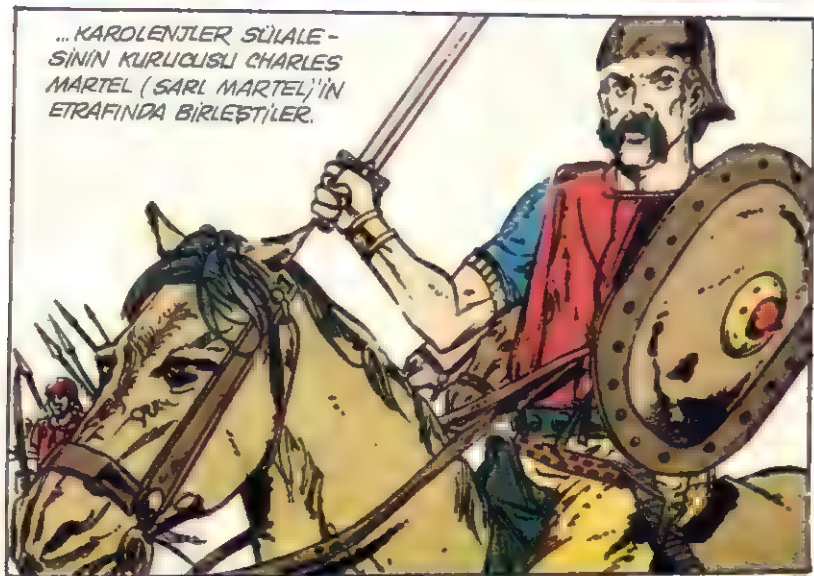
VİZİGOTLARIN KALAN BÖLÜMÜ İSE
ASTURYA'NIN DAĞLIK BÖLGELERİNE
ÇEKİLEREK BURADA HİRİSTİYAN
BİR KRALLIK KURDULAR.

FRANSA'NIN V. YÜZYILDAN BERİ
VİZİGOTLARIN YÖNETİMİNDE OLAN
GÜNEY SAHİLLERİ 718'DE ARAP-
LARCA İSGAL EDİLDİ.

ARAPLAR FRANK KRALLIĞI'NIN
BAŞINDA BULUNAN MEROVENTJLER
SÜLALESİ' MENSUPLARI ARASINDAKİ
TAHT KAVGALARINDAN YARARLANARAK
TOULOUSE (TULUZ), ARLES, AVIGNON
(AVINYON) GİBİ KENTLERİ ELLERİNE
GEÇİRDİLER.

İKİ ORDU POITIERS (PUATYE)'DE KARŞI
KARŞIYA GELDİ. BU SAVAŞIN GALİBİ DİRÜ-
MUNDA OLAN FRANKLARIN KAHRAMANLIKLARI
HER NE KADAR EFSANELERE KONULMUSSA DA,
ARAPLAR DAHA UZUN BİR SÜRE FRANK TOPRAK-
LARINDA EGEMEN OLMAYA DEVAM
ETMİŞLERDİR.

ARAP İSTİLALARI DOĞUDA DA YAYILMA-
YA DEVAM ETTİ. 705- 713 YILLARI ARA-
SINDA KOMUTAN KUTEYBE KOMUTASIN-
DAKİ ARAP ORDULARI, BUHARA VE
SEMERKANT'I ELE GEÇİREREK ÇİN
SINIRINA DAYANDILAR.

BÜ DÖNEMDE ÇİN, İÇ KARIŞIK-
LIKLA İÇİNDEYDİ. TANG SÜLALE-
SİNDEN İKİ İMPARATRİÇE VE BİR
İMPARATOR SUİKASTE KURBAN
GİTMİŞ, BİR DİĞERİ TAHTTAN ÇE-
KİLMEK ZORUNDA BIRAKILMIŞTI.

**ÇİN TÜRKİSTANI'NI ÇEVRELEYEN
DAĞLARI AŞAN ARAP AKINCILAR,
714' TE KAŞGAR GARNİZONUNA
SALDIRARAK BURAYI ELLERİNE
GEÇİRDİLER.**

**GARNİZONUN BİRKAÇ KİLO-
METRE GÜNEY'NDEN İPEK YOLU
GEÇMEKTE VE BU YOL GEREK ÇİN,
GEREKSE DÜNYA EKONOMİSİNDE
BÜYÜK ÖNEM TAŞIMAKTAYDI.**

ARAPLAR ÇİNLİLERLE SAVAŞMA KONUSUNDA BÖLGEDE YAŞAYAN TÜRKLER VE TİBETLİLERDEN BÜYÜK DESTEK GÖRDÜLER

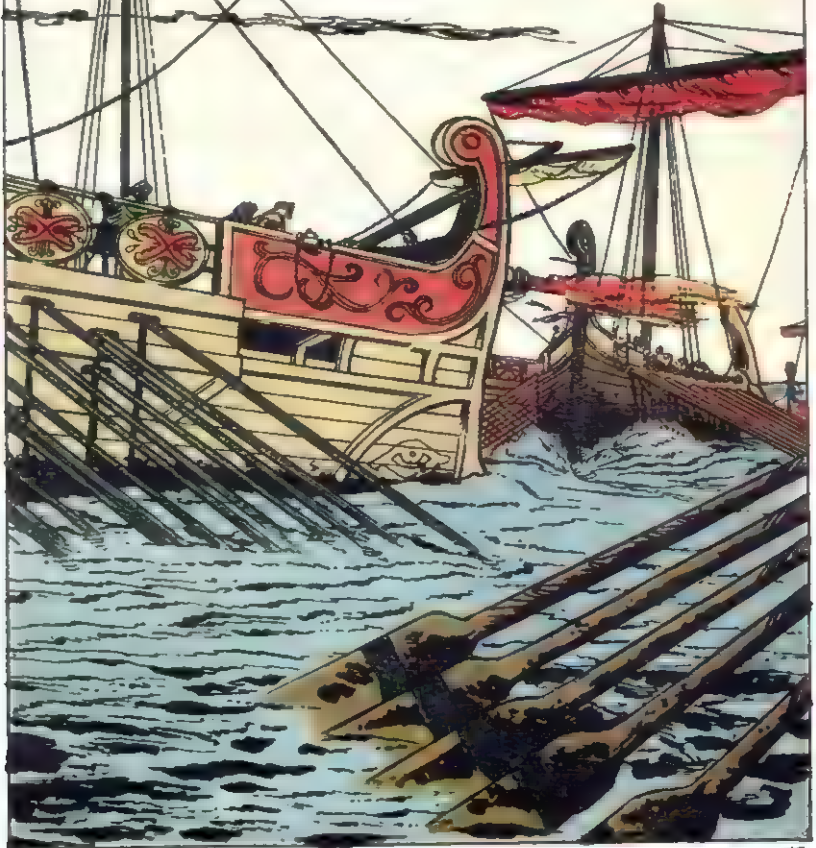
ANCAK BU SIRADA İSLÂM ÂLEMINDE MEYDANA GELEN İÇ KARIŞIKLIKLAR VE KUTEYBE BİN MÜSLİMİN ÖLDÜRÜLMESİ, İSTİLA HAREKETİNİN DURAKLAMASINA SEBEP OLDU. HİNDİSTAN SINIRINA VARAN ARAPLAR KARADAN VE DENİZDEN YAPTIKLARI SALDIRILARA SON VERDİLER.

İRAN'A DÜZENLENEN SALDIRILAR, 712'DE
ARAPLARIN İNDUS NEHRİ KIYILARINI ELE GE-
ÇİRMELERİ VE SIND KRALININ GÜÇLÜ ORDU-
SUNU YENİLGİYE UĞRATMALARI İLE DORUK
NOKTASINA ULAŞTI. MULTAN FETHEDİLEREK
PENDAP'IN BÜYÜK BÖLÜMÜ HÂKİ-
MİYET ALTINA ALINDI.

BU ARADA BİZANS TOPRAKLARINA
DÜZENLENEN AKINLAR DA DEVAM ET-
MEKTE, BASKENT KONSTANTİNOPO-
LİS (İSTANBUL) KARADAN VE DENİZ-
DEN BİRÇOK KEZ KUSATILMAKTAYDI
(717 VE 718).

İMPARATOR III. LEON BÜYÜK
BİR SAVUNMA YETENEĞİ GÖSTE-
REREK ŞEHRİN ARAPLARIN ELİNE
GEÇMESİNİ ENGELLEMEYİ BASAR-
DI. BUNDA EN BÜYÜK YARDIMCISI,
DONANMANIN KORKULLU RUYASI
"BİZANS ATEŞİ"YDİ.

ARAPLARLA BİZANS IMPARATORLUĞU
ARASINDAKİ MÜCADELE 30 YIL BOYUNCA
DEVAM ETTİ VE VIII YÜZYILDA BOLGENİN
İKİ BÜYÜK DEVLET ARASINDA PAYLAŞILMASI
İLE SONA ERDİ. KÜÇÜK ASYA'NIN YÖNETİMİ
BİZANS'A BIRAKILIRKEN, ARAPLAR DOĞU
ANADOLU VE GÜNEYDOĞU TOROSLAR'I
EGEMENLİKLERİ ALTINA ALDILAR.

AYNI DÖNEMDE ÇİN'İN BASINA GEÇEN
İMPARATOR HUIAN TSONG, ASKERİ VE
POLİTİK DEHA'SI SAYESİNDE KAYBEDİLEN
TOPRAKLARIN BİR BÖLÜMÜNÜ GERİ
ALMAYI BAŞARDI.

ÇİN LİLER ARAPLARI VE MÜTTEFİKLERİ OLAN
TÜRKLERLE TİBETLİLERİ YENEREK, TAŞKENT'İ ELE
GEÇİRDİLER. ÇİN ENTRİKALARI SONUÇLU SEMER-
KANT, BUHARA VE BELH GİBİ ŞEHİRLERDE
İSYANLAR MEYDANA GELDİ.

BÜTÜN BU ÇARPIŞMALAR VE TAŞ-
KENT'İN GERİ ALINMASI, DOĞU AVRU-
PA, BATI ASYA VE ÇİN ARASINDAKİ
ÖNEMLİ BİR TİCARİ KAĞSAK DURU-
MUNDA OLAN BÖLGEDEKİ İSLÂM HÂ-
KİMİYETİNİ SARSINTIYA UĞRATTI.

ANCAK ARAPLAR DINI VE SİYASİ AÇIDAN
ÖNEMLİ BİR BUHRAN YAŞAMAKTA
OLDUKLARI HALDE KISA SÜREDE
TOPARLANMAYI BAŞARDILAR....

... VE 751'DE TALAS NEHİRİ KIYI-
SINDA MEYDANA GELEN SAVASTA
ÇİN LİLERİ BÜYÜK BİR YENİLGİYE
UĞRATTILAR.

O GÜNE KAZIAR YALINIZ ÇİMLİLERİN TEKEİNDE OLAN KAGİTÇİLİ-
ĞIN BU ZAFERDEN SONRA ÇİMLİ ESİRLER SAYESİNDE ARAPLAR TA-
BAFINDAN DA ÖĞRENTİMEYE BAŞLIYADIĞI SANILMAKTADIR.

İSLAMİYETİN ASYA'DAKİ
YAYILIŞI

HA. MUHAMMEDİN GÜMÜNDE
ARABİSTAN YARIMADASI
GAİE DOĞRU GÖRÜLEN
ARAP İSTİLASI
TAMAM SÜALESİ DEVRİNDE ÇİN
EMELİLER DEVRİNDE
İSLAMİYETİN KAYIISI

ARAPLAR İLAHİSTAN SONRA BELH VE SEMERKANT'TA DA KURULAN ASKE-
Rİ GARINIZUNLARI DESTEĞİNDE, ÇİN TÜRKİSTAN'INA VE PAMİR YAYLASINA
SÜREKLİ AKINLAR DÜZENLEDİLER. ANCAK SINIRLAR YÜZYILLAR BOYU AYNI
KALDI. YUKARIDAKI HAREİT, ARAPLARIN ÇEŞİTLİ TARIHLERDE ASYA KITASINA
YAYILMALARINI GÖSTERMEKTEDİR.

BÜ ARADA, SAM'DAKİ İDARE, MALİ
ALANDAKİ SİKAYETLERİN YANI SIRA,
DİNİ KONULARDA DA ÇEŞİTLİ ELEŞTİ-
RİLERE HEDEF OLMAKTAYDI. EMEVİ
SOYUNDAN GELEN HALİFELER HZ.
MUHAMMED'İN GÖSTERDİĞİ YOLDAN
AYRILMAK VE ÖNEMLİ...

... MEVKİLERE KENDİ ADAMLARINI YERLEŞTİR-
MEKLE SUÇLANIYORLARDI. ÖTE YANDAN ARAP-
LAR BU GENİŞ TOPRAKLARDA KUÇUK BİR
AZINLIĞI OLUSTURMAKTA, NÜFUSUN ÇOĞU
MEVALİLERDEN MEYDANA GELMEKTEYDİ.

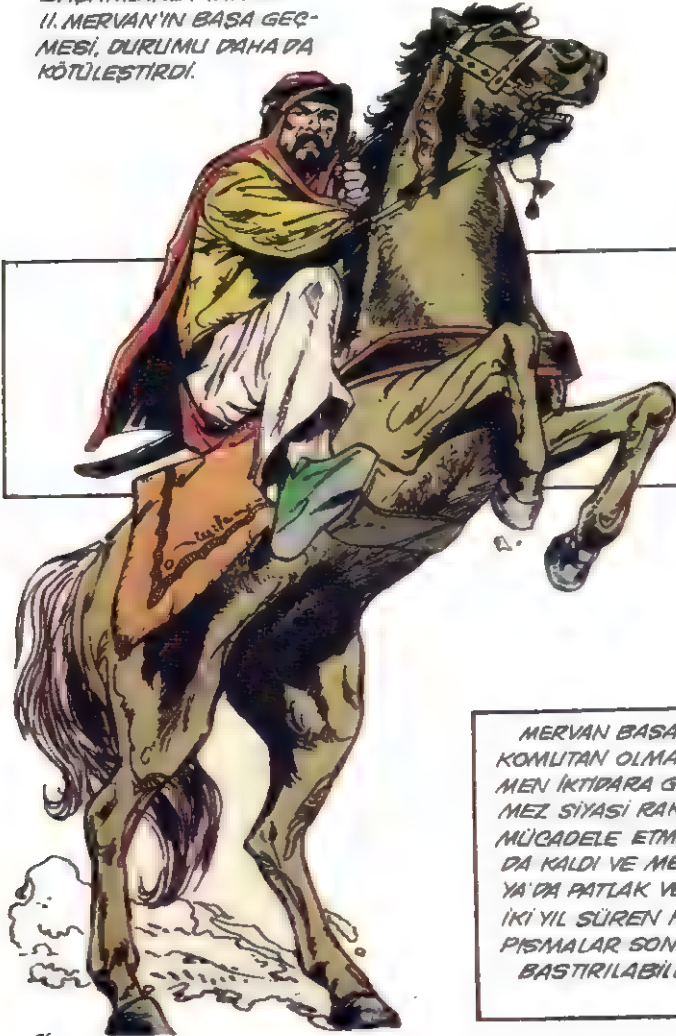
ÖNEMLİ İDARİ VE ASKERİ MAKAMLARA
GETİRİLEN MEVALİLER ZAMANLA DAHA FAZLA
SOSYAL VE SİYASİ HAKLAR TALEP ETMEYE
BAŞLADILAR.

BU GENEL HOSNUTSUZLUK
HALİFE HİSAM'IN 743'TE ÖLÜMÜ
ÜZERİNE BAŞLAYAN TAHT MÜCADELELERİYLE, GENİŞ BOYUTLARA
ULAŞTI.

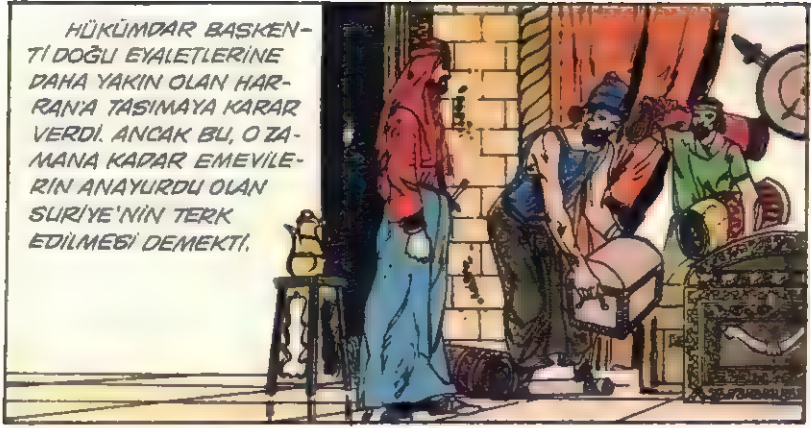

EMEVİLER SÜLALESİYLE UZAKTAN AKRABA OLAN VE
KÜÇÜK ASYA İLE MEZOPOTAMYA'DA KAZANDIĞI ASKERİ
BAŞARILARLA TANINAN
II. MERVAN'IN BAŞA GEÇ-
MESİ, DURUMU DAHA DA
KÖTÜLEŞTİRDİ.

MERVAN BAŞARILI BİR
KOMUTAN OLMASINA RAĞ-
MEN İKTİDARA GEÇER GEÇ-
MEZ SİYASİ RAKİPLERİ İLE
MÜCADELE ETMEK ZORUN-
DA KALDI VE MEZOPOTAM-
YA'DA PATLAK VEREN İSYAN
İKİ YIL SÜREN KANLI ÇAR-
PISMALAR SONUNDA
BASTIRILABİLDİ.

HÜKÜMDAR BASKEN-
Tİ DOĞU EYALETLERİNE
DAHA YAKIN OLAN HAR-
RAN'A TASIMAYA KARAR
VERDİ. ANCAK BU, O ZA-
MANA KADAR EMEVİLE-
RİN ANAYURDU OLAN
SURIYE'NİN TERK
EDİLMESİ DEMEKTİ.

KISA BİR SÜRE SONRA ABBASİLERİN
İSYANI PATLAK VERDİ. ABBASİ ADI MUS-
LÜMANLAR ARASINDAKİ DİNİ VE SİYASİ
ÇEKİŞMELERDEN DOĞMUŞ BULUNAN CE-
SİTLİ FRAKSİYONLARDAN BİRİNİ İFADE
EDİYORDU.

GİZLİ BİR TEŞKİLAT OLAN ABBASİLER, EMEVİLERLE MÜCADELEYE
KARAR VERDİKLERİNDE EN BÜYÜK DESTEĞİ ŞİİLERDEN GÖRDÜLER

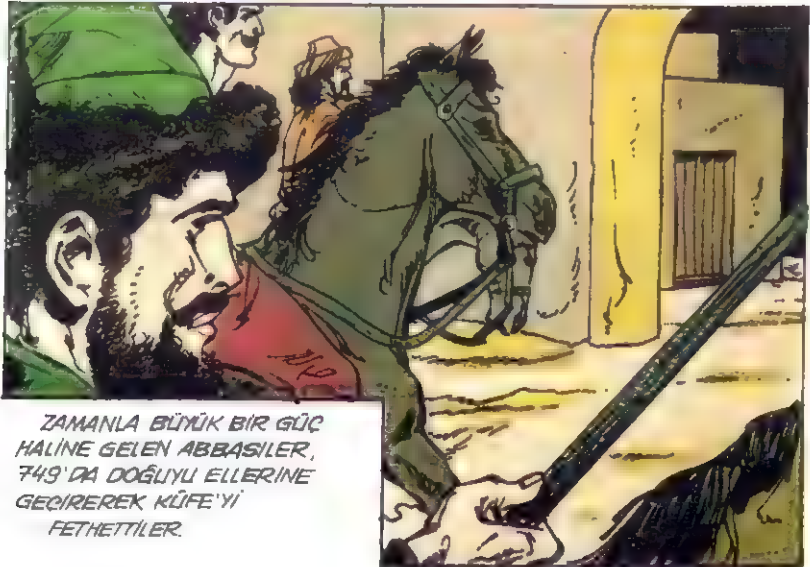
KÜFE'DEN HAREKETE GEÇEREK DOĞUYA
DOĞRU YAYILDILAR VE ARAPLARLA AYNI SOSYAL
VE SİYASAL HAKLARA SAHİP OLMAK İSTEYEN
MEVALİLERLE BİRLEŞTİLER.

İSYANIN ELEBAŞISI, KÜFE'DE YETİŞMİŞ
İRAN ASILLI ESKİ BİR KÖLE OLAN EBLİ MÜS-
LİM'Dİ. İSYANA KATILANLAR ÖNCE İMAMA
BAĞLILIK YEMİNİ EDERLERDİ. BUNA RAĞMEN
İMAM HENÜZ BİR SİMGEDEEN İBARETTİ.

EBU MÜSLİM 747'DE İSYANCI-
RIN BAŞINA GEÇEREK SİYAH BAY-
RAĞI AÇTI. İSYANIN EYLEME DÖNÜŞ-
MESİ LİZERİNE; BÜTÜN HORASAN
SİLAHLANARAK KENDİLERİNE
KATILMAKTA GECİKMEDİ.

ZAMANLA BÜYÜK BİR GÜÇ
HALİNE GELEN ABBASİLER,
749'DA DOĞUYU ELLERİNE
GEÇİREREK KÜFE'Yİ
FETHETTİLER.

KISA BİR SÜRE SONRA HZ.
MUHAMMED'İN YEĞENİNİN
SOYLUNDAN GELEN EBU ABBAS
ÖNCE İMAM, DAHA SONRA
HALİFE SEÇİLDİ.

BU ARADA
İSYANCI LARA YENİK
DÜŞEN (750) VE
SÜRİYE'YE GERİ
ÇEKİLMİŞ OLAN
II. MERVAN MİSİR'DA
BULUNUYORDU.

FİLİSTİN'DE SEREFİNE DÜZENLENEN
BİR SÖLENDE, AİLESİNDEN 20 KİŞİ BİR
BASKIN SONUÇLU HAYATINI KAYBETTİ.
BU OLAY, AYNI ZAMANDA ABBASİLERİN
EMEVİLERİN UYGULADIĞI BASKI REJİMİ-
NE İNDİRDİKLERİ EN BÜYÜK
DARBEYDİ.

II. MERVAN'IN SONLU DA PEK
PARLAK OLMADI. FUSTAT (KAHİ-
RE)'A VARDIĞINDA YAKALANA-
RAK ÖLDÜRÜLDÜ VE CESEDİ
GÜNLERCE TESHİR EDİLDİ.

KATLIAMDAN YALNIZCA HİSAM'IN
SURIYE'DEN KAÇARAK İSPANYA'YA
SİĞİNAN TORUNU, ABOLURRAHMAN
KURTULDI.

ABBASİLER DEVRİNDE SARAYLAR,
SULU KEMERLERİ, KÖPRÜLER VE RESMİ
BİNALAR DA DAHİL OLMAK ÜZERE
EMEVLİLERE AIT BÜTÜN ESERLER
YERLE BİR EDİLDİ.

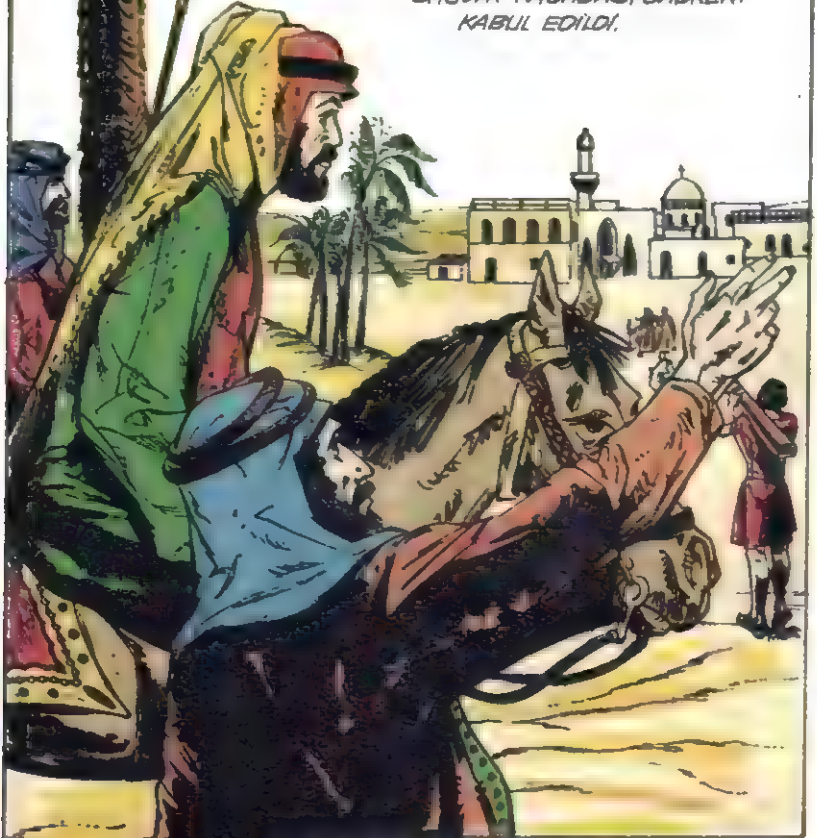

HALIFELER İMPARATORLUĞUN KURULUŞ YILLARINDA OLDUĞU Gİ-
Bİ, İSLÂM ÂLEMİNİN EN BÜYÜK
YETKİLİSİ DURUMUNA GELDİLER
VE HZ. MUHAMMED'İN TEMSİLCİ-
LERİ OLARAK ONUN KOYDUĞU
KURALLARA BAĞLI KALDILAR.

BUNA GÖRE BÜTÜN MÜMIN-
LER, İSTER İRANLI VEYA SÜRİ-
YELİ, İSTERSE BERBERİ, İSPAN-
YOL YADA ARAP ASILLI OLSUN,
HALİFENİN SİYASİ VE DİNİ YET-
KİLERİNİN TEMİNATI ALTINDA,
EŞİT HAK VE GÖREVLERE
SAHIPTİLER.

BASKENT ÖNCELERİ FIRAT
VADİSİNDEKİ KÜFE İDİ. 762'DE
DİCLE ÜZERİNDE YER ALAN
BAĞDAT KASABASI BASKENT
KABUL EDİLDİ.

İDARE MERKEZİ HER GEÇEN GÜN
HZ. MUHAMMED'İN YASADIĞI TOPRAK-
LARDAN BİR AZ DAHA UZAKLAŞMAKTAYDI

ABBASİLER İDARİ TESKİLATLANMADA
İRAN MODELİNİ BENİMSEYEREK DEVLE-
TİN YÖNETİMİNİ DIŞİŞLERİ VE MALİYE
KONULARINDA TAM YETKİLİ OLAN
VEZİRE BIRAKTILAR

VEZİRLİK GÖREVİ UZUN YILLAR, BABADAN
OĞULA GEÇEN BİR SİSTEMLE, BERMEKİLER
TARAFINDAN SÜRDÜRÜLDÜ.

BERMEKİLER SÜLALESİNİN
ZAMANLA BÜYÜK BİR GÜÇ
VE NÜFUZ KAZANMASININ
MERKEZİ İDARENİN EGE-
MENLİĞİNİ SARSMAKTA
OLDUĞUNU GÖREN HALİFE
HARUNURRESİD, 803'TE
VEZİRİN BASININ...

...VURULMASINI VE AİLESİNİN ZİNDANA ATILMASINI EMRETTİ.
BERMEKİLER SÜLALESİNİN KÖKLÜNÜN KAZILMASI ABBASİ
DEVLETİ İÇİN HIÇ DE İYİ SONUÇ VERMEDİ.

ABBASİLER DEVRİNDE DE AMAÇ,
EMEVİLER DEVRİNDE OLDUĞU GİBİ
MERKEZİ İDAREYİ GÜÇLENDİRMEK
VE GENİŞ SINIRLAR İÇİNDEKİ İMPA-
RATORLUKTA BİRLİĞİ SAĞLAMAKTI
BU NEDENLE DÜZENLİ BİR HABER-
LESME SİSTEMİNE, DÜZGÜN YOLLARA,
ULASIMIN GÜVENLİK İÇİNDE YAPILMA-
SINA İHTİYAÇ VARDI

BAGDAT İLE İMPARATORLUĞUN
EN UZAK SINIR KASABASI ARA-
SINDA HABERLEŞME ANCAK BU
YOLLA MÜMKÜN OLABİLİRDİ VE
BUNDA DA BÜYÜK BİR BAŞARI
SAĞLANDI. HABERCİLER MERKE-
ZE GÖNÜLDEN BAĞLI ADAMLAR
ARASINDA SEÇİLİRDİ,
ZİRA AYNI
ZAMANDA...

...GİTTİKLERİ YERLERDE KARŞI-
LAŞTIKLARI MAHALLİ SORUNLARI
VEYA YÖNETİMLE İLGİLİ YOLSUZLUK-
LARI....

.... MERKEZE BİLDİRMEKLE
YÜKÜMLÜYDÜLER. BU BİLGİLER
ZAMAN ZAMAN İSYAN VEYA
AYAKLANMA İLE DE İLGİLİ OLA-
BİLMEKTEYDİ.

BUNA RAĞMEN BİRLİĞİN TAM OLARAK
SAĞLANDIĞI SÖYLENEMEZDİ. ENDÜLÜS'ÜN
İDARESİ 756'DA, SURİYE'DEN KAÇARAK
MAĞRİB'E GELEN ABDURRAHMAN'IN
ELİNE GEÇTİ.

BAGPAT'A BAĞLI OL-
MASINA RAĞMEN AB-
DURRAHMAN DEVRİNDE
ENDÜLÜS TAM BİR BA-
ĞIMSIZLIKLA İDARE EDİL-
Dİ. ABDURRAHMAN KEN-
DİSİNDEN SONRA YERİNE
OĞLUNU TAYİN ETMEKLE
EMEVİ SOYUNUN EGE-
MENLİĞİNİ İMPARATOR-
LUĞUN EN KUZEBATİ
SINIRINA KADAR GENİŞ-
LETMİŞ OLUYORDU.

BU DÖNEMDE AFRIKA'DAKİ EYA-
LETLERDE İSYANLAR PATLAK VER-
Dİ VE HALİFE MANSUR (754-
775) TARAFINDAN SERT BİR
BİÇİMDE BASTIRILMAYA ÇALI-
ŞILDI.

FEZ ŞEHİRİ DOLAYLARINDA YAŞAYAN
BERBERİLER, VIII. YÜZYILIN SONUNDA
MERKEZE BAĞLI BİR EMİRLİK ŞEKLİNDE
YÖNETİLEN İDRİSİLER HANEDANINI
KURDULAR.

SİYASİ İSTİKRARSIZLIKTAN MİSİR,
SURYE VE İRAN'DA ETKİLENMEKTE
GECİKMEDİ.

İRAN'DAKİ AYAKLANMALARI DESTEKLEYENLER,
ARAP VE İRANLI TOPRAK SAHİPLERİNİN EMRİNDE
ÇALIŞAN VE HAYATLARINI ZOR SARTLARDA SÜR-
DÜRMÜYE UĞRASAN KÖYLÜLERDİ.

BAZI DURLUMLARDA BÜYÜK SOSYAL SORUN-
LARA DİNDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR DA
EKLENİYOR VE İMPARATORLUK 30-40 YIL
SÜREN İSYANLARLA HORASAN'DAN AK-
DENİZE KADAR OLAN GENİŞ BİR ALANDA
ÇARPISMALARA SAHNE OLUYORDU.

İSYANLARIN ELEBASILARI, BABEK VE MAZYAR ADLI İKİ İRANLIYDI. ORTA HALLİ BİR AİLEDEN GELEN BABEK'İN AKSİNE MAZYAR, SOYLU BİR AİLEDEN GELMEKTEYDİ.

HALİFENİN ORDUSU İLE İSYANCIAR ARASINDA DEVAM EDEN KANLI ÇARPMALAR, HALİFE'NİN ORDUNUN İPARESİNİ BİR TÜRK KOMUTANA DEVRETMESİYLE SONA ERDİ.

IX. YÜZYILIN ORTALARINA DOĞRU İSYANCIAR YENİLGİYE UĞRATILDI SEFLERİ ÖLDÜRÜLDÜ, ANCAK ONLARLA İLGİLİ EFSANELER DILDEN DİLE DOLASARAK NESİLDEN NESİLE AKTARILDI.

HER EYALETİN MÜSLÜMAN HALKI FARKLI
ULUSLARDAN OLUŞMASINA RAĞMEN, BİRÇOK
ORTAK ÖZELLİKLERE SAHIPTI.

KÖLELER DIŞINDA BÜTÜN MÜSLÜMANLAR
KANUN KARŞISINDA ESİT SAYILIYDI. AİLENİN
MUTLAK REİSİ ERKEK OLUP, DORT KADINA
KADAR EVLENEBİLİYORDU. ANCAK ÇOKES-
LİLİK, GETİRDİĞİ MALİ YÜKTEN DOLAYI,
YALNIZCA ZENGİNLER ARASINDA
YAYGINDI.

FETİH DÖNEMİNDE KÖLE OLARAK
KULLANILAN SAVAŞ ESİRLERİNİN
(BİZANSLILAR, FRANKLAR, PERSLER
VE BERBERİLER) YERİNİ DAHA SON-
RA SATIN ALINAN ORTA ASYALI
TÜRKLER, AVRUPALI İSLAVLAR VE
AFRİKALI ZENCİLER ALDI.

YAPILARI GEREĞİ TÜRKLER,
ROMA ORDULARINDAKİ GERMEN-
LER GİBİ, HALİFENİN ORDUSUNDA
GÖREVLİDİR LİRLERDİ.

TOPLUMUN EN İMTİYAZLI KISMINI,
HZ. MUHAMMED'İN SOYUNDAN GELENLER
OLUŞTURURDU SAYILARI HZ MUHAMMED'İN
ÖLÜMÜNDEN 300 YIL SONRA BİNLERCE
KİŞİYE ULASMIS DURUMDAYDI. ÖZELLİKLE
MEKKE VE MEDİNE'DE YAŞAYAN BU
İNSANLAR, SİYASİ AÇIDAN BELLİ BİR
İMTİYAZA SAHIPTİLER.

ŞEHİRLERDE İSE ÜST TABAKAYI
ASKERİ VE SİVİL YETKİLİLERLE, DİN
ADAMLARI, YARGIÇLAR VE BİLİM
ADAMLARI OLUŞTURMAKTAYDI.

ONLARDAN SONRA SIRAYI T  C-
CARLAR VE ZANAATK  RLAR ALIRDI.
BUNLAR EKONOMİK G   LERİ VE
ÜSLERİNDEKİ USTALIKLARINA
GÖRE TOPLUMDA BELLİ BİR
YERE SAHİPTİLER.

ORTAKLIKLAR VEYA ESNAF LONCALARI SEKİNDE TEŞKİLATLANAN B  -
YÜK BİR CO  UNLU  A RAĞMEN COK SAYIDA ZANAATK  R DA DEVLET H  Z-
METİNDE GÖREV ALMAKTA, S  LAH, KUMAŞ, K    T ATOLYELER   VE
DARPHANE G  B   RESM   KURULU  SLARDA DEVLET HESABINA
  ALISMAKTAYDI.

TOPLUMUN EN ALT KESİMİNİ BELLİ BİR MESLEKTEN YOKSLUN FAKİR TABAKA TESKİL ETMEKTEYDİ.

BASLIQA EKONOMİK FAALİYET TARIMDI. TARIMI GELİŞTİRMEK AMAÇIYLA KANALLAR, BENTLER VƏ MEKANİK SİSTEMLER İNŞA EDİLEREK, SUYUN ADİL BİR BİÇİMDE DAĞITILMASINA ÇALIŞILIRDI.

SEKERKAMISI, PAMUK GIBI
ENDÜSTRİ BİTKİLERİNİN EKİMİ
BU DEVİRDE YAYGINLAŞTI. ARAP-
LAR PAPIRÜS GIBİ İPEKBÖCEK-
ÇİLİĞİNİ DE ÇİNLİLERDEN ÖĞREN-
MİSLERDİ.

GENİŞ TOPRAKLAR ÜZERİNDE EKİLEN BAŞLICA TARIM
ÜRÜNLERİ; BUĞDAY, HINTDARISI, KETEN, KENEVİR, SAFRAN,
KOKULU TÜTSÜLER, ZEYTİN, ÇEŞİTLİ MEYVE AĞAÇLARI VE
ÇİVİT FIDANLARIYDI. YETİSTİRİLEN HAYVANLARIN
ETİNDEN, SÜTÜNDEN VE YÜNÜNDEN FAYDALANILIRDI
EŞEK, KATIR, AT VE DEVELERDEN İŞE ULAŞIM
ALANINDA YARARLANILMAKTAYDI

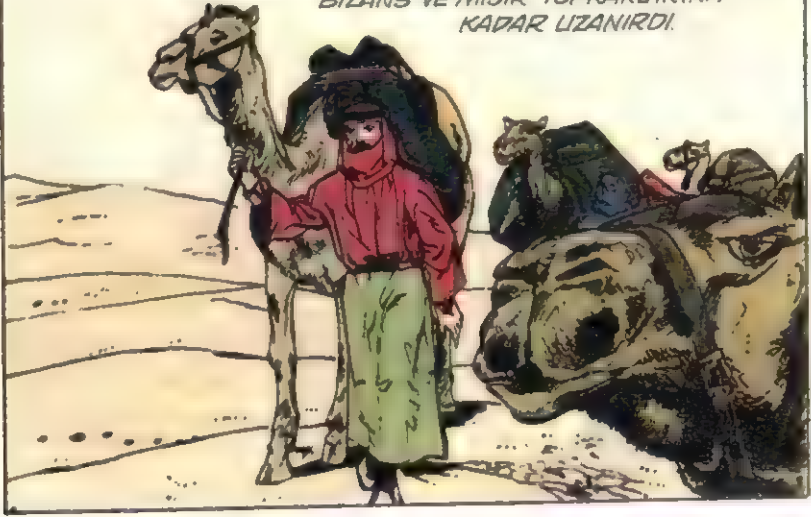
VERİMLİ ARAZİLERİN BÜYÜK BÖLÜMÜ
ZENGİN TOPRAK SAHİPLERİNE AITTI.
BU NEDENLE YOKSUL DÜŞEN TOPRAKSIZ
AİLELER, DAHA İYİ HAYAT ŞARTLARINA
KAVUŞABİLMEK AMACIYLA
ŞEHİRLERE GÖÇ ETTİLER

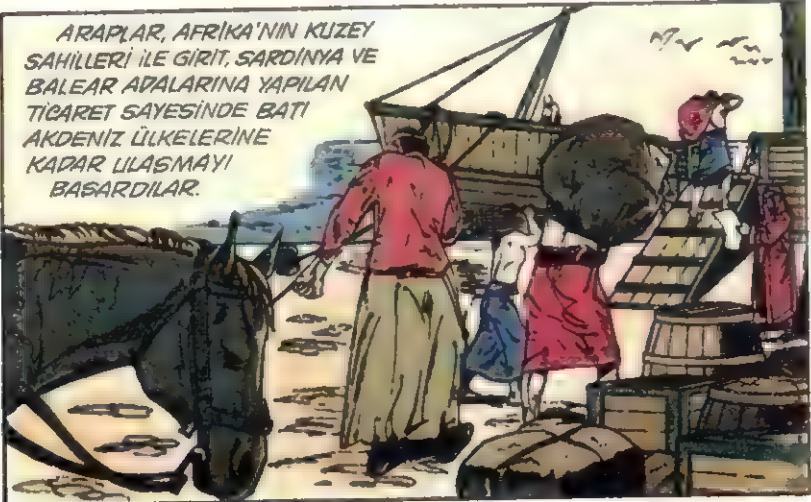
X. YÜZYIL AVRUPA'SINDA DERE-
BEYLİK SİSTEMİ SEBEBİYLE GÜN-
DEN GÜNE GERİLEYEN ŞEHİR HAYA-
TININ AKSİNE, ŞEHİRCİLİK İSLAM
ÂLEMİNDE İLERİ BOYUTLARA ERİŞ-
MİŞ DURUMDAYDI VE TİCARET
SAYESİNDE HER GÜN BİR AZ DAHA
GELİŞMEKTEYDİ

BAGDAT'TAN ORTA ASYA'YA DOĞRU YOLA ÇIKAN
KERVANLAR ÇİN'E KADAR YOLLARINA DEVAM
EDERLER, BİR BASKA KOL SURİYE ÜZERİNDEN
BİZANS VE MİSİR TOPRAKLARINA
KADAR UZANIRDI.

ARAPLAR, AFRİKA'NIN KUZAY
SAHİLLERİ İLE GİRİT, SARDİNYA VE
BALEAR ADALARINA YAPILAN
TİCARET SAYESİNDE BATI
AKDENİZ ÜLKELERİNE
KADAR ULAŞMAYI
BAŞARDILAR.

*İHRAÇ EDİLEN MALLARIN BASINDA,
TAHİLİN YANI SIRA, KÂĞIT, KUMAS VE
İŞLENMİŞ MADEN GİBİ ENDÜSTRİ
ÜRÜNLERİ GELİRDİ.*

GEMİLER GERİYE BAHARAT (ÖZELLİKLE BİBER) KERESTE, DERİ, BALMUMU, BAL, FİLDİŞİ, HİNDİSTAN'DAN SATIN ALINAN DEĞERLİ TASLAR, İPEK, KÂĞIT, ÇİN PORSELENİ İLE VENEDİK VE PRAG PAZARLARINDAN SATIN ALINAN KÖLELERLE YÜKLÜ OLARAK DÖNERLERDİ.

TİCARETLE BİRLİKTE BANKACILIK
ALANINDA DA YENİ GELİŞMELER GÖ-
RÜLDÜ. POLİÇE VE ÇEKLERİN KULLANIMI
YAYGINLAŞTI, DEFTER TUTMA USULÜ
GETİRİLDİ. BALMUMU VE ONDALIK SAYILA-
RIN KULLANIMI GİBİ BUNLARI DA HİNTLİ-
LERDEN ÖĞRENE
ARAPLAR.....

... BU YENİLİKLERİ DAHA SONRA BATI DÜNYASINA
AKTARDILAR. İSLAMİYETİN YAYILMASI VE EKONOMİK
ALANDA ULAŞILAN SEVİYE, KÜLTÜREL GELİŞMEYİ DE
BERABERİNDE GETİRDİ MAHALLİ KÜLTÜRLER
ZAMANLA YERLERİNİ ARAP KÜLTÜRÜNE
TERK ETTİLER.

ARAPLAR KÜLTÜREL ALANDA DAHA ÇOK SANAT, FELSEFE VE BİLİM DALLARINA İLGİ GÖSTERDİLER. DAHA ÖNCE YAZILAN BÜTÜN ESERLERİ, ÖZELLİKLE ARİSTO'NUN, EUKLİDES'İN (ÖKLİDES), ARSİMED'İN VE HİPOKRAT'IN KİTAPLARINI ARAPÇA'YA ÇEVİRDİLER.

BU ÇEVİRİLERİN YAPILDIĞI EN ÖNEMLİ MERKEZLERDEN BİRİ, 832'DE KURULMUŞ OLAN BAĞDAT ÜNİVERSİTESİ'YDİ. ÇOK ZENGİN BİR KÜTÜPHANEYE SAHİP OLAN BU ÜNİVERSİTENİN YANI SIRA BASRA, KÜFE VE KURTUBA KENTLERİ'DE DEĞERLİ KİTAPLIKLARA SAHIPTI.

X. YÜZYILIN BAŞINDA HZ. MUHAMMED'İN
KIZI FATMA'NIN SOYUNDAN GELDİKLERİNİ
İDDIA EDEN FATİMİLER, AYAKLANARAK KU-
ZEY AFRIKA'DA BAĞIMSIZ BİR Sİ'İ DEVLE-
Tİ KURDULAR.

BUNU FIRSAT BİLEN EMİR III.
ABDURRAHMAN, BAĞDAT'LA İLİSKİLERİNİ
KESEREK KENDİSİNİ 929'DA ENÖLÜS
EMEVİ HALİFESİ İLAN ETTİ. GEREK
BAĞDAT'TAKİ ABBASI HALİFESİ,
GEREKSE DİĞERLERİ, HZ. MUHAM-
MED'İN İSLÂM ÂLEMİNDEKİ TEK
TEMSİLCİSİ OLDUKLARINI SAVU-
NUYORLARDI.

BU ARADA MÜSLÜMANLIĞI
KABUL ETMİŞ OLAN TÜRKLER,
ABBASI HALİFESİNİN ORDUSUNUN
ENGÜÇLÜ KANADINI OLUŞTUR-
MAKTAYDILAR.

TÜRK ASILLI KOMUTANLAR ÇİN
TÜRKİSTANI'NDA PRENSLİKLER
KURARAK İRAN'A SALDIRDILAR
VE HİNDİSTAN'IN KUZEBATISINI
(BUGÜNKÜ PAKİSTAN) ELE GEÇİ-
REREK HALKINI MÜSLÜMAN-
LAŞTIRDILAR.

SELÇUKLULARIN BASINA GEÇEN
TUĞRUL BEY BÜTÜN TÜRK KAVİMLE-
RİNİ TEK BİR BAYRAK ALTINDA TOP-
LAYARAK GÜÇLÜ BİR DEVLET KURDU.

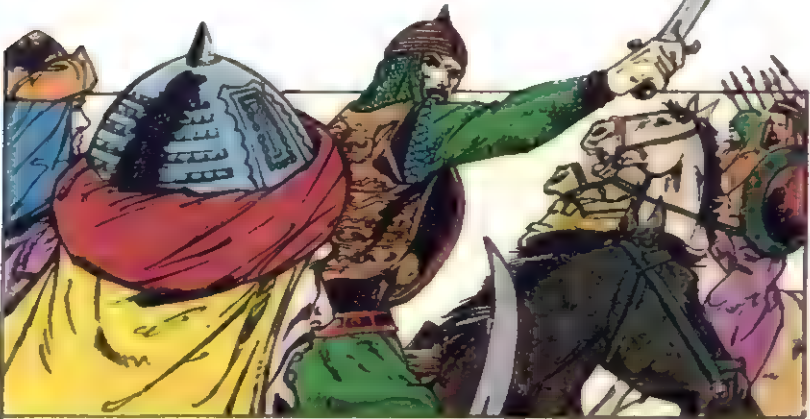

İÇ SAVAŞLAR VE İSYANLARLA ZAYIF
DÜŞMÜŞ OLAN ABBASİLER, TÜRKLERİN
HÂKİMİYETİNE GİRMEYİ KABUL ETTİLER.

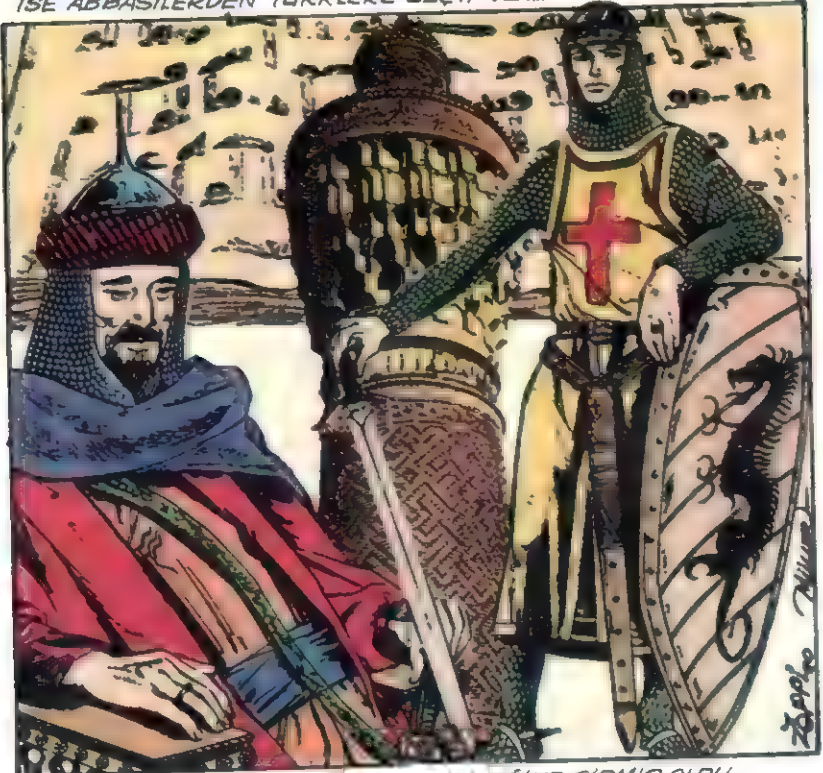
TUĞRUL BEY 1055'TE BAĞDAT'A
GELEREK SULTANLIĞINI İLAN ETTİ.
ABBASİ HALİFESİ, TUĞRUL BEY'İN
YARDIMIYLA FATİMİLERİ YENEREK
MİSİR VE SÜRİYE'Yİ YENİDEN ESKİ
STATÜSÜNE KAVUŞTURMAYI
UMMAKTAYDI.

TUĞRUL BEY VE KENDİSİNDEN SONRA BAŞA
GEÇENLER İRÂK, İRAN VE MEZOPOTAMYA'DA BİRLİĞİ
YENİDEN SAĞLADILAR, SÜRİYE'DE FATİMİLERİN
EGEMENLİĞİNE SON VEREREK BÜTÜN KÜÇÜK
ASYA'YI ELLERİNE GEÇİRDİLER.

İSLÂM ÂLEMİ XI YÜZYILDA DOĞU VE BATI OLMAK ÜZERE İKİYE AYRILDI. BATIDA EMEVİLERİN ELİNDE BULUNAN İKTİDAR ÖNCE MURABİTLARA, DAHA SONRA KUZAY AFRIKA'YI VE ENDÜLÜS'Ü HÂKİMİYETLERİ ALTINA ALAN BERBERİ ASILLI MUVAHHİDLERE, DOĞUDA İSE ABBASİLERDEN TÜRKLERE GEÇTİ VE ...

... BÜTÜN KÜÇÜK ASYA TÜRK EGEMENLİĞİNE GİRMİŞ OLDU. HER İKİ İMPARATORLUK DA ASIRLAR BOYU KENDİ KÜLTÜR VE GELENEKLERİNİ KORUMAYA DEVAM ETTİLER BATIDA EN GÜÇLÜ RAKİPLERİ, YARIMADAYI YENİDEN ELE GEÇİRMeye QALİSAN İSPANYA KRALLIKLARI, DOĞUDA İSE KUTSAL TOPRAKLARI FETHETMEK AMACIYLA BOLGEYE SÜREKLİ SEFERLER DÜZENLEYEN HAÇILILARDI

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

661

Halife I. Muaviye'nin başa geçmesiyle birlikte Emeviler devri başlamış oldu ve Araplar büyük bir istila hareketini başlattılar. Afganistan sınırına ilerleyen birlikler Kabil'i ele geçirdiler (661-663).

670

Bunu Bizans'ın Afrika kıtasındaki sömürgeleri izledi (İfrikiiye). Komutan Ukba tarafından Tunus platosunda muhkem Kayrevan şehri kuruldu. Bu arada İstanbul'u kuşatan Arap donanması (669) şehri alamadan geri dönmek zorunda kalmıştı. Birkaç yıl sonra 673'te şehir karadan ve denizden bir kez daha kuşatıldı, ancak sonuç değişmedi.

675

Türk asıllı Buhara beyi Halife'ye bağlılığını bildirdi ve sayısız kez Arap akınlarına uğramış olan Semerkant vergiye bağlandı.

680

Muaviye'nin ölümünden sonra yerine oğlu Yezid geçti. Şillerin

halifelige Hz. Ali'nin oğlu Hz. Hüseyin'i geçirmek için başlattıkları isyan bozgunla sonuçlandı ve Hz. Hüseyin Kerbela'da şehit edildi.

683

Kureyşlilerin başlattığı isyan sonucu Mekke Emeviler tarafından zaptedildi. Yazid öldü ve yerine henüz çocuk yaşta bulunan oğlu II. Muaviye geçti, ancak onun da ertesi yıl ölümü üzerine bir iktidar boşluğu doğdu. Taht mücadeleleri nedeniyle fetihlere bir süre ara veren Araplar Küçük Asya'da istila ettikleri toprakları Bizans'a geri vermek zorunda kaldılar. Afrika'da patlak veren Berberi isyanı sonucu Kayrevan kaybedildi.

685

Halife I. Mervan'ın ölümü ile yerine oğlu Abdülmelik geçti.

688-697

Kayrevan geri alınarak Berberiler Sbiba kıyılarına sürüldü. Birkaç yıl sonra (695-697) son Bizans kaleleri de ele geçirilerek Kartaca fethedildi.

705

Bu tarihte Abdülmelik öldü. Ülke siyasi istikrarsızlıklar ve iç karışıklıklar içinde kaldı, ancak fetihlerin arkası kesilmedi.

709

Büyük bir Berberi isyanını bastıran Araplar bütün Kuzey Afrika'yı Kızıldeniz'den Atlas Okyanusu'na kadar kendi topraklarına kattılar.

711-713

Bu dönemde önemli askeri başarılar elde edildi. Berberi asıllı bir komutan olan Tarık bin Ziyad İspanya'da karaya çıkarak son Vizigot kralı Rodrik'i (Rodrig) Guadelete Savaşı'nda yenilgiye uğrattı (711). Seville (Sevil), Kurtuba ve Tuleytule Müslümanların eline geçti. Kazanılan zaferden cesaret alan bir başka Arap

ordusu, İfrikiyye valisi Musa bin Nusayr'ın komutasında İberik yarımadasına bir sefer düzenleyerek İspanya'nın fethini Halife'ye müjdeledi (712). Hindistan'a giden bir kol İndus nehrinin denize döküldüğü yerde Sind kralının ordusunu yok etti (712). Arap komutanı Kuteybe bin Müslim Buhara ve Semerkant'ta yerleşim merkezleri kurdu. Arap birlikleri 713'te batıda Çin sınırına kadar dayandılar.

714

İspanya'nın tamamı Arapların egemenliğine girdi. Çin'de çıkan iç karışıklıklardan yararlanan Kuteybe bin Müslim Çin Türkistanı'nı işgal ederek Kaşgar garnizonunu ele geçirdi.

718

İstanbul denizden ve karadan bir kez daha kuşatıldı, ancak şehir direnmesini sürdürdü. Vizigotların şefi Pelage'ın (Pelaj) kışkırtmasıyla başlayan ayaklanma sonucunda Asturiyenler bağımsızlıklarını elde ettiler ve sekiz yıl süren mücadeleler sonunda İspanya yeniden egemenlik altına alındı.

720

Aşağı Languedoc (Langedok)'ta yerleşen Müslümanlar İspanya üzerinden Frank Krallığı'nın topraklarına akınlar düzenlemeye başladılar, ancak Akitanya dükü tarafından Garonne (Garon) nehri vadisinde durduruldular.

724

Emevilerin başına bu tarihte halife Hişam geçti. Araplar bu devirde Ron (Rhone) vadisini istila ettiler. Hemen hemen hiçbir direnişle karşılaşmadan Autun'e (Otön) kadar ilerlemeye devam ettiler (725).

732

Charles Martel (Şarl Martel) Arapları Poitiers'de (Puatye) büyük bir yenilgiye uğratarak onların Frank Krallığı'nın topraklarındaki ilerlemelerine bir son verdi.

737

Bizans imparatoru III. Leon'un kazandığı büyük başarı, Arapların Bizans topraklarındaki ilerleyişlerinin de sonu oldu. Müslümanlar Charles Martel tarafından Narbonne'un (Narbon) güneyinde yer alan Barre'da (Bar) bir kez daha yenilgiye uğratıldılar.

744

Hişam'ın ölümü üzerine ülkede taht kavgaları başgösterdi. Bu dönemde halifeliğe getirilen II. Mervan, iktidarını korumak amacıyla Suriye ve Mezopotamya üzerine bir sefer düzenledi.

747-749

Ülke Abbasilerin başlattığı isyanla sarsıldı. İranlı azatlı bir köle olan Ebu Müslim çevresine topladığı gönüllülerle Kûfe'ye girerek Ebu al-Abbas'ı halifeliğe getirdi ve onunla birlikte Abbasiler devri başladı. Yeni halifenin emriyle Mervan ve yakınları öldürüldü.

751

İmparatorluğun bu karışık döneminden yararlanmak isteyen Çinliler kaybettikleri toprakları geri almak için harekete geçtiler, ancak Talas Savaşı'nda yenilgiye uğratıldılar.

755

Suriye'ye kaçmış olan Emevi asıllı Abdal-Rahman İspanya sahillerinde karaya çıkmayı başararak burada bağımsız bir emirlik kurdu (756). Ebu al-Abbas'ın yerine geçen halife El-Mansur saltanatısüresince (754-775) ayrılıkçı akımlarla mücadele etti.

759

Frankların saldırıları karşısında Aşağı Languedoc bölgesini boşaltmak zorunda kalan Müslümanlar Pireneler'in güneyine çekildiler.

788-808

Fez şehrinde İdrisiler tarafından bağımsız bir emirlik kuruldu.

816-838

Toprak sahipleri ile köylüler arasında sosyal sorunlardan kaynaklanan anlaşmazlıklar meydana geldi. Bu konuda Hurremiler İran'da büyük karışıklıklar çıkardılar. Halife Memun (813-833) devrinde felsefe ve bilim alanında önemli gelişmeler kaydedildi. Bağdat'ta bir üniversite (832) ve bir kütüphane kurularak Yunanlı düşünür ve bilginlerin eserleri incelendi.

901

İslam âleminde ilk bölünmeler bu tarihte meydana geldi. İfrikiyye'de Fatimiler tarafından Şi'i bir devlet kuruldu. 913'te Kirenaik'i işgal eden Fatimiler ertesi yıl Mısır'a bir sefer düzenlediler.

929

Emir III. Abdurrahman İspanya'da bağımsızlığını ilan ederek kendisini halife olarak tanıttı. Abbasi halifesi şimdi güçlü bir rakiple karşı karşıya bulunuyordu.

969

Fatimiler bir dizi çarpışmadan sonra Abbasi kuvvetlerini Gazze'de yenmeyi başardılar ve Mısır'a girdiler. 988'de Suriye'yi işgal ettiler.

1000 YILINA DOĞRU

Bu dönemde Müslümanlığı kabul etmiş olan çok sayıda Türk Halife'nin ordusunda görev almaya başladı. Türkler aynı yıllarda sınırlarını genişletme yolunda birtakım girişimlerde bulunmaktaydılar.

1055

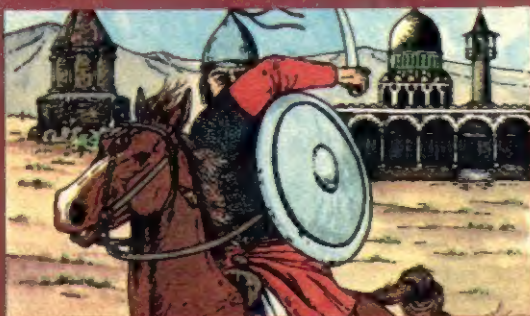
Selçukluların başına geçen Tuğrul Bey bu tarihte Bağdat'ı zapt ederek sultanlığını ilan etti. Böylece Yakın-Doğu Türk egemenliğine girmiş oluyordu.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:

İLK MÜSLÜMAN
TÜRK DEVLETLERİ

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

İLK MÜSLÜMAN
TÜRK DEVLETLERİ

BAYİNİZDEN
ŞİMDİDEN AYIRTINIZ